

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábas garmond sorért 1-4 ször
7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyezri beiktatás
után 30 kr. helyedj. — Hirdetéseket felvételnek:
Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjen László
könyveskereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-
utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstei és Vogler-
nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Woll-
zeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent
Nyilattérli cikkek:sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szer-
kesztőséghez címzendők. — Előfizetéseket s hir-
detési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, hely-
ben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Nőnevelés

a „Victoria” szegény és árva leány nevelde
Schweizban.

Zürich, júliusban.

II.

Elmondtuk már idáig hogy a Victoria növendékek
minő egészséges és czélyszerű termekben laknak és ne-
veltetnek, a nagy lelki alapító kívánalma szerint. Hátra
van még leírni azt hogy télen miként törekszik az intézet
a gyermekek testi és lelki fejlesztését eszközölni.Munka-napokon következő rend van bevéve a
Victoria intézetbe:a) Nyárban: 5—6½ óráig felkelés. Elrendezése a
házi dolgoknak; a confirmandáknak hetenként 3—4-ig
egy órai előadás. 6½—7½ óráig reggeli ima, evés s
házi foglalkozás. 7½—11½ óráig iskolai oktatás 10
órákor egy kis szünettel. 11½—1 óráig ebédelés és
pihenés. 1—6½ óráig kézi munka, és mezei foglalkozás,
— 4 órákor egy kis szünettel. 6½—8½ óráig vacsora,
főzélek elkészítése más napra, kerti foglalkozás, játék,
s végül esteli imádkozás.b) Télen: 5½—7 óráig felkelés, házi ügyek el-
rendezése. 7—8 óráig reggeli ima, reggelizés, előkészü-
lés az iskolára. 8—12 óráig oktatás, 10 órákor szünettel.
12—1½ óráig ebéd s köteleességszerű játszás. 1½—4
óráig női munka. 4—6 óráig oktatás. 6—8 óráig vac-
sora, főzések szemelése, feladatok megfajtása, esti ima.Többé vagy kevésbé megtartása a tanítási vagy
dolgozási rendnek, sokat függ az időjárás és a dolgok
szorgos voltától.Vasárnap, reggel a növendékek nagyja, rendse-
rént családiasan elmegy a városi isteni tiszteletre, mi-
alatt a kicsinyek otthon, két hátrahagyott felügyelő-
nő mellett, különböző módon töltik az időt. A városból visz-
szatérő növendékek közül az első és második osztálybe-
liek, egy nevelőnő vezetésével, leírják a hallott egy-
házi beszédet; addig az ifjabb leányoknak iskola helyi-
segeikben, vallás óra tartatik.Ha délutánra nincsen egy általános kirándulás ren-
dezve, az egyes nevelőnők családjukkal sétát tesznek 4
óráig; ekkor egy óra hasznos mulatságra fordítatik; —
mialatt a különböző osztályokban valami elbeszélgetik,
vagy felolvastatják; 5—6 óráig énekelnek; nyárban vac-
sora után az imádkozási szabadban játszanak, télen
a mulatságok, játék, ének és szavallás a nagyteremben
történik. Ha olyan az idő hogy a nyilvános isteni tiszte-
let meg nem látogatható, úgy a házi aya tart dél.
házi isteni tiszteletet, délután gyermek oktatást.

Az evési rend következő a Victoriában:

Reggeli: legkevesebb egy fél meszely (schoppen)
tej egy gyermeknek, mellé főzött vagy sült burgonya
és kenyér.Ebéd: két vagy háromszor hetenként hus levestel
és főzélekkel; azon napokon melyeken nincs hus, —
leves egy vagy kétféle főzélekkel, — általában sok tej és
tészta nemű.Ozsonna: csak nyárban van — egy darab kenyér,
a körülményekhez képest tejjel vagy gyümölcse.Vacsora: leves kenyérrel; — vagy ünnep napo-
kon kávé burgonyával, vaj vagy sajt.Bort a gyermekek csak nyári délutánon kapnak,
ha valami friss gyümölcs nincs, vagy nehéz munkához,
pl. mosás, széná csinalás és minden ünnepies alkalomkor.A Victoria-növendékek öltözködése egyszerű, tar-
tós és a különböző időjárás és évszakokhoz alkalmazott,
mégis az intézet családias szervezete után nem egyen-
ruha. A ruha anyagok bevásárlásánál, úgy gazdasági,
mint erkölcsi tekintetből, annak nem annyira ócsaságát
tekintik mindegyik felett, mint tartósságát. — A sok vál-
tozó czífráklodóvá tenné a gyermeket, és nem szolgálna
azon egyszerű háziasságnak, mely a lányoknál oly na-
gyon szükséges. — Ellenben ha az ifjú izlésére semmit
sem adunk, akkor korlátlan szabadsággal könnyen előtör
az, a kevélység és hiúságban.Betegség esetében az intézeti orvos tanácsa és se-
gélye kéri ki; rendszeren idegenek segélye nélkül a
háznál kezeltek a beteg, ha csak baja különös veszélyes
s ragadó volta miatt más feltételeket nem követel. Egy
1869-ik év végén, betegen felvett leányka meghalt az
intézetben gümőkórban. Ettől az időtől 6 év alatt semmi
említésre méltó betegségi eset elő nem fordult; míg 1867
tavaszán egy újonnan belépett növendéket a tyfus
(hagymáz) elragadott, s e betegség ragadósnak bizonyult.
11 gyermek és két nevelőnő eset a gonosz bajba. Meg-
említhető még az 1869. év nyarán dult epimírigy; mely
hét hét alatt az intézetnek 50 növendékét fedette ágyba
de el egyet sem ragadott. Általában az egészségi állapot
örvendetesnek mondható; melyre az intézet egészséges
fekvése, a mértékletes életmód a sok szabadban mozgás,
a szoros felügyelet, a tisztaság és az alkalmazott hideg
és meleg fürdők nagy mértékben hathatósak.Mint különös előnyt említjük meg, hogy a Victoria
az úgynevezett családi rendszer szerint van berendezve,
mialatt egy igazi keresztény családi élet befolyása a
gyermekekre, az intézeti nevelés által egészen elértik,
és mely által a családi kedélyesség annyira beollatik a
növendékekbe, hogy azokat az életbe is kiviszik. E rend-szer szerint 10—12 leány képez nevelőnőjével együtt
egy külön álló családot. A családok egyike az úgyneve-
zett francia család. Egy másik magában foglalja azon
15—17 éves leányokat, kikre, nehezebb a háztartásnak
minden nehezebb oldala, nevezetesen a mosás, melyről
ők minden más segedelem nélkül egy szolgálóval együtt
gondoskodnak, s melyben jövő életükre is nagy ügyes-
séget szereznek magoknak. A többi családokban 4-től
15 éves leánykakat találunk. Korán reggel a nevelőnő
anyai felügyelése alatt felbúrad a gyermek. Mint kívül a
természet felébredése jelenti magát a madarak csicseregé-
sében, így mutatkozik az ébredő élet e házban is a gyer-
mekek csevegő hangja által, kiknek egyike a másik után
rebeget el haláját az édes nyugalomért nagy Istenséghez.Úde kutyával tisztára mosatnak a szemek és kölesönös
testvéri segélyllyel, pontos felügyezéssel és a nevelőnő
folytonos vezetésével történik meg a reggeli öltöz-
ködés. Midőn a vidám gyermek tetőtől talpig készen van,
örömmel ugrál a szobán és házi teendők közé. Minden
leány 4—16 éves koráig valami hivatalt visel. Vannak
úgynevezett közönséges és család-állomások. A közön-
ségesek közé tartozik: gondozása a tanuló-szobákról,
termek fűtése téli időben, szobák tisztogatása, főzélek
mosása, fahordás a konyhára, sertések étetése, ruczák,
tyukok, macskák gondozása stb., ez az utolsó igen ked-
vencz foglalkozásuk. Végre segédkezés a konyhán és a
mosás körül. A családi foglalkozások alatt azok értendő-
nek, melyek minden család helyiségének és holmijának
gondozása által természetesen reá tartoznak. Kedélyesen
gyűl össze a 12 főnyi sereg, többnyire jó étvágygyal, a
tisztán betérített reggeliző asztalhoz a család-szobába, a
hol a nevelőnő mindeniket szem előtt tarthatja s szüksé-
geiket számba veheti. Egyszersmind alkalom van itt a
családias eszmecserére, gyermekies beszélgetésekre,
anyai észrevételekre a nevelőnő részéről. Midőn már a
bádögényke fényesre tisztítva helyére tétetett, a mosdó-
fatál kisuroltatott, a szoba ki lett sepeve és szellőzve,
a port butorokról és ablakrákról letörölték, s a pár-
kányon álló virágoska is megöntözött; siet mindenki
az iskola-csengettyű hivatalos szavára, saját osztályában
helyezkedni el. Délben hazatér az apró nép az osztály-
ból s az asztalt megtérítik, Istenség fohászkodnak, meg-
ebédelnek, fel- és letakarítanak, s nemsokára kint van-
nak a szabadban. Mint egy ifján beültetett kert, úgy
néznek ki az eleven kicsinyek; egyik ugrándozik, másik
valamit előad és sorban mind mulatoznak. Télen min-
den alkalommal szánkázni és korecskázni, míg nem a
házi rend az arany szabadság ezen ajtaját bezárja
előltük. Nyárban a mezőn vagy a szobában gyűl össze
a család foglalkozás végett. S mindenek előtt a családra
foltoznak és kötnek, ha az szükséges. Tavasszal és
őszszel, mint minden háztartásnál, itt is nagyon össze-
gyűlnék a teendők. A ház anyja (az igazgatónő) öltözet-
vizsgálatot tart, utasítást ad a nevelőnőknek, hogy házi
körük szükségén miként legyen segítve, anyagot és esz-
közt oszti ki az újrakészítésére s az ócsák kijavítá-
sához. Nagy vígan megy a szabás és varrás, minthogy
ez a gyermekek érdekével egybe van kötve. Hogyan érzi
magát a nagyobb lányka önkészítette ruhájában, mint
ragyog a szeme egy kicsinek saját kezei által varrt öltö-
zetén, és mennyire emelkedik a gyermeknek saját maga
előtt becsé, ha ő nagyobbak vagy éppen az egész csa-
ládnak javára dolgozhat ki kezeivel valmit.Az összetartásnak lelket erősíteni és a családok
mindennapi életébe egy kis változatot hozni, úgy
igyekezik az igazgató, hogy minden évben alapítási ün-
nepélyt tart: mikor vacsorára minden családot magához
hív. A szomszédok — az az minden másik család —
örömrészvétőket énekel, koszoru nyújtás és más módon
mutatják ki egymásiránt. Minden családnak meg van a
maga saját jelleme és felismerhetőleg lép az elé; lassan-
ként különösen olyan családi köröknel, hol régen nem
volt nevelőnő-változás. Az intézet nem csak arra törek-
szik ugyanis, hogy otthonnőlküli gyermekeket a családias
élet viszonyaival megismertessen, hanem különösen ügyek-
szik arra, hogy a családias egyetértésnek lelket szivókbe,
mint a házi boldogság legkiszükségesebbjét — meggyö-
kereztessen.A Victoria növendékek meg vannak szoktatva,
hogy a családi bajokat ne nevéssék ki; becsületérzésénél
fogva mindeniknek fájlni kell, ha a kör valamelyik
tagja engedetlensége vagy más hibája által kellemetlen-
séget okoz.

Nyárádi Dénes.

Vázlatok.

Börtönrendszer a Sweiczban.

V.

A schweiczi ember színházra, mulatókterekre,
zeneconservatoriumokra, sugáratkra nem költ ad-
dig, míg az élet komolyabb és fontosabb szükség-
letei, mint népnevelés, justitia és börtönrendszer
kiegélítve nincsenek. Mi haszna, gondolja magában,
a fényes színházaknak, nagyszerű orchestrumoknak,
ha a művészet remekein merengő idegnek, míg
szállására érkezik, iparlovagok és zsebmetszők
logikája nyugtalanítja. Annnyira viszik itt a practi-
kus észjárás, miszerint Aarauban, Argau Cantonfővárosában csak egy templom van még most is,
itt reggeli 10 óráig az ev. reformatusok, 10 órán
tul a róm. katolikusok tartják az isteni tiszteletet;
ez aztán a tolerancia! A városnak közel 11,000
lakója van, fele ev. ref., fele róm. cath. vallásu, az
egykor zárdák eltörölve vannak; egy második
templomot még sem építettek; de fölépítették a
Lenzburgi fegyházat, mely többet contribuál a
moral és a humanitás előmozdítására, mint mennyit
az eltörölt zárdák contribuáltak, s mint mennyit
egy építendő második templom talán contribuálna.

De lassuk e fegyházat.

A fegyház, mint fennebb mondtam, munka
és nevelés által kívánja célját elérni, célja
pedig az, hogy a fegyenczek közül mentől több
honpolgárt menten meg az államnak.A munka rendesen kézi munka (szövés, fo-
nás, varrás, asztalosasság, lakatosság, cipészlet, ko-
sárfonás stb.), mely czellákban is, de többnyire
közösműhelyekben, a fegyencnek saját választása,
hajlama és tehetsége szerint hajtatik végre.

A munka által elérik:

1-ör, hogy ezen nagyszerű és költséges köz-
intézetek fenntartása az államnak aránylag csekély
kiadásába kerül, az az a hol tulajdonképp az állam
célja éretik el, még ott sem tűrik, hogy az állam
benyektet, dologtalanokot tartson.2-ör, hogy a fegyenc munkássághoz szokik,
s ez által kiszabadulása után becsületes életmódot
szerezhet: végre elértik3-ör, hogy a kiszabadult fegyenc egy kis
tőkét is viszen haza magával, melylyel gazdasághoz
vagy üzlethez kezdhet, mert keresményének tíz
százaléka minden hó végével az ő javára iratib,
melynek fele erejéig a másodosztályu fegyenc
engedményezett kedvezményeket szerezhet magá-
nak, vagy azt övének segélyezésére haza is küld-
heti, de a másik félrészt mindenesetre megtakarít-
tatik; az éven át így megtakarított összeg négy
százalékkal kamatoztatik s kiszabadulásakor a fe-
gyencnek azonnal kézbesítetik.Az alaptörvény 59. 60. 61. és 62-ik cikkei
szigoruan megszabják a körvonalozzák, miszerint
a lelkésznek a fegyenczekkel lelki dolgokon kívüli
érintkezése és viszonya tilos; de köteleességük az
erkölcsi és vallási oktatás eszközként végtet minden
czella-fegyenczet, czellájában hetenként kétszer
meglátogatni, vasárnap és ünnepnapokon a fey-
ház templomában oktatással kapcsolott isteni tiszte-
letet szolgáltatni.A templom amphitheatrum alakú nagy terem,
félkörben futó, oldalfalazattal s ajtóval ellátott szé-
kekben ülő fegyenczek a lelkész által figyelemmel
kísértethetnek ők is csak a lelkész, de szomszéd-
jaikat nem láthatják; a szószék mellett fisharmo-
nium, mögötte oltár van, mely a reformatusok isteni
tisztelete alatt betakartatik.Talán nem lesz érdektelen a fegyházi ev. ref.
lelkész tudósításából*) közölni a következő so-
rokat, u. m.:„A fegyenczek szorgalmasan látogatják a
templomot, sőt néhányan katolikusok is, kik arra
engedélyt nyertek, rendszeren megjelennek. Na-
gyobb részről a figyelmeztetés szembeütő, de e
buzgó figyelmeztetésnek indoka különböző, némelyek
figyelmeztetnek, mert helyzetükben vigaszt és vilá-
gosságot keresnek, mások azért figyelnek, hogy
jó osztályozást (calculust) érdemeljenek; vannak
kik a hitszónoklatnak csak egyéni helyzetükre vo-
natkozó részét figyelik, s olyanok is vannak, kik
e szertartásokat hiteltelenségük gunnyául rendez-
teknek találják. A szent urvacseráknál a fegy-
enczeknek csak fele szokott megjelenni, az elmar-
dozók rendszeren belső meghasonlásban szenved-
nek, akarjuk vagy erejük hiányzik leküzdeni e
belső meghasonlást, mely a szent szertartásban
résztvétellel össze nem egyeztethető. Ezek többnyire
a rövidebb időre itélt fegyenczek, kik otthon sem
járták a templomot s itt sem akarnak új rendszert
kezdeni. A czellák látogatásával arra törekszem,
hogy az igazság leplezetlen hirdetése által (miköz-
ben türelemmel hallgatom és ezafolom meg ferde
ellenéreteiket) a fegyenczek bizalmát megnyer-
jem, s ez sikerült is jóformán, mert olyanokat is
találtam, kik őszinte bőbeszédűséggel hirdették
nekem a legsötétebb materialismus tanait, s jó in-
dulttal sajátalkoztak felettem, hogy még nem ju-
tottam el az ők álláspontjukra; ezen embernek
belsejében hiányzik a talaj, melyre a vallás tanai
csak szerény hajlékot is építeni tudnának; ezek
azonban kevesen vannak, s ha figyelemmel kíséri
az ember, hogy éppen ezeknél mily gyorsan válto-
zik a hangulat dacz és kétségbeesés közt, a néz-
pont ferdeség és világosság közt, akkor nincs
okunk ezeknél is kétségbeesni a jó eredmény
felett.”

*) Jahresbericht des ref. Strafhangeistlichen pro 1868.

„Rosszabbul áll a siker reménye a szokásos
tolvajoknál, ezek erkölcsi erő és ruganyosság nél-
küli, lesütőtt szemű pimaszok, mindent ígérnek, de
hazudnak; bevallják a mit nem tagadhatnak, csak
hogy ne dorgáltassanak; nyíltságuk felületes, bi-
zalmuk tartózkodó, sem a jót, sem a rosszat sokra
nem viendik; ezen emberek számára élethosszig-
lani elhelyezés volna czélirányos, de hogy az álla-
mot ne terheljék, hanem életmüket dologgal keres-
sék. Vannak olyanok is, kiket szerencsétlenül kül-
körülmények és magánviszonyok sodortak a bűn
pályájára; ezeknél a kiméletes és vigasztaló báná-
smód méltányos és örvendetes gyümölcsöket is te-
rem; végre a rohamos kedély- és hangulatválto-
zások közt a fegyenc, hogy figyelemmel kísértés-
sék s kéznél legyen az erkölcsi támasz hol szükség
látszik elkerülni, s ha csak minden tizediknél
is sikerül a jótra térítés, elég, hogy az emberiség
jövője iránt a szép reményt folyton fenntartsa!!

Komáromy F.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Felad. jul. 14. 12 ó. 30 p. d. u. — Érk. 14. 12 ó. 35 p. d. u.

Franciaország departementjeiben
folytonos surlódások a porosz erőszakos-
kodások miatt.New Yorkban a protestáns processiót
a katolikusok megtámadták, a katonaság
utóbbiak ellen alkalmaztatott, minden részen
több halott, sebesült. Nyugtalanág, tizenkét
ezred folytonosan fegyverben áll.Gratz. Az ifjú szlovének Hohenwart-
ban nem biznak, Giskra többet adott nekik.Ems. A bajor, szász és württembergi
királyok egyszerre látogatják meg itt Vilmos
császárt; német fejedelmi congressusról is
beszélnek. A czár is meglátogatja Emsben a
német császárt.

Legujabb táviratok.

Páris, jul. 11. A legitimista párt két töredékre
szakadt: t. i. a fehér zászló pártjaira, kiknek orga-
numa az „Union”, és a háromszínű zászló pártjaira,
kiknek közege a „Gazette de France”. Ez utóbbiak a
méréselt republicanusokhoz fognak csatlakozni. — Az
orleansi hg. elhatározá, hogy e pártszakadástól távol
tartja magát, és komoly kísérletet enged tenni a köz-
társasággal.Versailles, jul. 11. A nemzetgyűlésben Favre
felvilágosítást ad Thiersnek Harcourt grófhöz Rómába
intézett állítólagos iratáról, melyet az olasz lapokból
utánnymattak. Favre nem kételkedik a hírlapírók jó-
akarátában. Az állítólagos irat eredetiségét szerzőjét ok-
mányhamisítónak bélyegzi.Csodálkozok rajta, hogy a végrehajtó hatalom fe-
jétől származottnak állított ily koholt iratnak hitelt ad-
hattak. — A nemzetgyűlés egy törvényjavaslatot fogadott
el, mely szerint a Franciaországba bevitt cukor, kávé,
thea és cacao csak az azelőtt fennállott vámoknak lesz
alávétve, ha oly időben szállítatnak Franciaországba,
a midőn az illető elszállítási kikötőkben az új pénzügyi
törvények behozatala még nem volt tudva; valamint
azon feltétel mellett, ha Franciaországba érkezésük al-
kalmával fogyasztási czélra behozattak gyanánt jelen-
tetnek ki.Madrid, jul. 12. A cortesülés igen viharos volt.
Azon indítvány, hogy a felkelés bevégezése céljából a
kormányt minden sürgős segély megadásáért, —
helyeslőleg fogadtattak. Az összes ellenzék visszavonult
a szavazástól.Versailles, jul. 10. A savoyai és vizzai kö-
vetei kijelentik, miszerint Savoya és Nizza lakossága
szívevel, lélekkel ragaszkodik Franciaországhoz, kivált
mióta köztársaság. Az eddigi zavargásokat a hivatalnokok
visszalései okozták.London, jul. 11. Apaírek gyűlése elhatározá a
hadkötelezettségről szóló javaslat elvetését, és egy tel-
jesebb javaslat követelését.Drezda, jul. 11. Ma vonultak be a hadseregek
élükön a királylyal, ki a koronahrczégnek a császár
által küldött tábornoki pálcát nyújtott át.New York, jul. 11. Az írek fegyveres támadásra
készülnek a szombatra hirdetett protestáns processio
alkalmára. Komoly zendüléstől tartanak. Elővigyázati
katonai intézkedések történtek.A Dobokamegye 1871. június 15-n tartott állandó
bizottmány gyűléséből, a törvényhatósági szervezés ter-
vezetékének megkísztetésére kiküldött 32-ös bizottság, mai
ülésében elhatározta, azon adófizetőket, kiknek névsora
a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság által összeállí-
tott kimutatásban, mint olyanok fordul elő, kik a megyei
képviselőnél virilis szavazatra számíthatnak, egyenként
felszólítani, hogy f. hó végéig abbeli nyilatkozatukat,
akárják-e jogukat ezen megyében gyakorolni? a bizott-
ságnak Szamosújvárt működő 4-ik szakosztályánál, f.
hó végéig jelentésük be, tudatván egyszersmind, hogy a
nyilatkozat kimaradása a felszólított azon elhatározásának
fog tekintetni, hogy jogával élni nem kíván.Együttal megküldetett a szolgabirokhoz a legtöbb
adót fizetők névsora, azon meghagyással, hogy a névsor-
járásokban köröztessek és azok a kik magokat a névsor-
ból kihagyattaknak, vagy a valóságtól eltérő adómennyi-

UJDONSÁGOK.

Videkről az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez beküldendők.

Hadi tudományok a pesti egyetemen. Tóth Ágoston honvédezés az egyetemen a haditudományi tanfolyam vezetője előterjesztést tett a közoktatási miniszteriumnál az iránt, az egyetemen az 1871-72. tanév kezdetével helyrajzi felolvasások tartassanak, s a honvédtiszt pályára készülő hallgatók a helyszinrajzban és tervolvasásban nyerjenek oktatást. Oktatóul Haas honvédfőhadnagyot ajánlja, ki a bécsi helyi katonai akadémiában kitűnő ismereteket szerzett.

A miniszterium f. hó 14-15-ig együtt marad a rendes üléseit megtartja. Csak azután gondolnak a miniszterek egy kis pihenésre. Egyik fürdőre, másik birtokára utazik. Szilágyi miniszter Debreczenbe, 15-én Kolozsvárra jön, innen pedig Zlamál oszt. tanácsossal az erdélyi szélekre megy, hogy a vesztegetéseket megtekintse.

Turóc-Szent-Mártonban még a múlt hó 6-án a panszláv tótok gyűlést tartottak Pauliny Tóth Vilmos elnöke alatt, melyen a „Zukunft“ szerint egyhangulag azt jelentették ki, hogy a magyar alkotmány-nak a foederatio szellemében való átalakítását óhajlják, s aztán bizottságokat választottak, melyek illetelmű képviselői választások létrehozására működjenek.

Közelebből elhunyt feledhetetlen nőm elhalozása és temetkezése alkalmából a kegyeletteljes rész-vételnek annyi gyöngéd jeleivel találkoztam és folyton találko-zom, hogy szomorú kötelességemnek ismerem mind-azoknak, kik éltém nehéz napjaiban szíves részvétellel megítéltek, s kiknek külön-külön elismerésem nyil-vánítani nem bírom — úgy szintén lycealis tanár T. Brandt urnak, ki a boldogultnak hosszas betegsége alatt orvosi tisztben fáradhatlan buzgalommal és emberbaráti szívélytel eljárt, legbensőbb hálaköszönetemet kifejezni Kolozsvárt 1871 július 13. Márk Ferencz, m. k. pénz-ügyi titkár.

A magyar rendőr-congressus jul. 12-én tartott utolsó ülésében megállapította a belügyminiszternek öttágu küldöttség által, továbbá az országgyűlésnek is benyújtandó, ugyancsak a törvényhatóságoknak is meg-küldendő emlékiratot, melyben utalva a rendőrségi ügy jelen szomorú állapotára, annak tarthatatlanságára és át-alakításának szükségére, általánosságban ajánlja, hogy a törvényhatóságok kezéből kivétel nélkül és katonai fe-gyelmeztető országos polgári rendőrség" alapításáért.

Az erdélyi román nyelv-művelő társulat ez évi nagy gyűlése folyó évi augusztus hó 7-ikére Fo-garasba hívatott össze.

Reményi Ede művész hazánkfa tegnap tartá nagy hangversenyt a Redouteban nagy számú dí-szes közönség előtt. A program minden egyes darabját a szó teljes értelmében elragadván exegualta; a közön-ség szünni nem akart tapsokkal kísérte világhírű műv-szünk játékát s Platenyt is megérdemelt kitüntetésben részesíté.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

séggel beíratnak állítják, utasítás a fennírt szakosz-talynál keresni a tévedés kigazítását.

Ez alkalommal végül főispán ur a bizottság véle-ményének kihallgatása után, a megyei állandó bizott-mány egybehívása határidejűl jövő augusztus 4-két tűzte ki.

Szamosújvárt, július 12-én 1871. S. J.

Bécs, július 12.

A reichsrath delegációja elfogadta a berlini követ-ségnek nagykövetség emeléséből eredő szükségleti többletet, és a Tegethoff anyjának adandó kegypenzt. Erre a hadibudget vétetelt tanácskozába. Az általános vitában Falkenhayn a jobboldal nevében jelenti, hogy a bizottmány által megállapított tételek felemelése iránt indítványt teend.

Figyél a maga személyes álláspontját fejt ki, mely a háboru kerülésére van irányozva. A hadügyminiszter kinyilatkoztatja, hogy minden lehető megtakarításokat teljesített; azonban a védtörvény és 800,000 ember suc-cessiv védképességének keresztülvitele a növekedő kia-dásokat feltételezi. A miniszter már jelenleg 650,000 embert állíthat fel.

Beust igen melegen ajánlja a hadi budgetet a dele-gáció figyelmébe, — mondván: Az állam védképessége szükséges, hogy minden helytelenkedést saját erőnkkel vethessünk vissza. Beustnak főelve: minden ürügyet kerülni, mely Ausztria ellen ellenséges érzületet kelt-hetne; — e végből épen a jelenlegi békés pillanat igen alkalmas a hadsereg szervezésére, a nélkül, hogy ez-által bizalmatlanságra adhatók ok.

A békepolitika megnyugtatóján kívül a hadsereg-nek is kell azon megnyugtatót adni, hogy annak jelen-tősége nem csökkentik. A hadsereg a népek azon meggyőződését is táplálja, hogy a háboru szerencsétlen-ség; de egy gondolat él a kadseregben: Ausztria-Ma-gyarországnak nem szabad többé szerencsétlen háborut folytatnia; ha az harczra fogna kényszerítettetni.

A hadügyminiszter kimutatja a 13-ik tüzérezred kért, de a bizottmány által törölt felállításának szüksé-gességét. Czernawski a kormány előterjesztését pártolja. Sturm kiemeli a kadseregben való elégtelenséget, mely a végleges állandóság hiányából ered; bírálat alá vesz némely újraszervezési intézkedést.

A hadügyminiszter tökéletesen visszautasítja Sturm támadásait; kimutatja, hogy az eredeti szervezés nem lön megváltoztatva és hogy az elégtelenség a kadseregben — Sturm állításával ellentétben — növekedett.

Smolka azt hiszi, hogy a legközelebbi nagyfontos-ságu események politikai momentumának eldöntő befo-lyást kell gyakorolnia a hadibudgetre. Kifejt Ausztriának kedvezőtlen helyzetét a szomszéd hatalmakkal szemben. Sujaálja, hogy Beust a helyzetet oly békésnek festette.

Smolka azt mondja: Valószínűleg Beust maga sem hitte, hogy szavait komolyan veszik. Mire Beust azt mondja, hogy épen a békepolitika alkalmas arra, hogy Smolka által rettegett veszélyek leküzdessenek; és hogy ő (Beust) minden hátsó gondolat nélkül festette a hely-zelet; szavai komolyan voltak gondolva, és azoknak nem akart más értelmet tulajdonítani.

Szavazásnál a 13-ik tüzérezred felállítására 26 szó-val 25 ellen elvetett, ellenben a 13-ik ütegek, 13-ik hadvázára kívánt összeg 89,991 frttal elfogadtatott. A százaparancsnokok lóra tiltására kívánt költségek nem adtak meg.

Az ezredek és alezredek fizetésének felemelése elfogadtatott. Az I. cizimnél (központi vezetés) a Czer-kawski által javasolt magasb tétel fogadtatott el. A II. cizimnél Czernawski magasb tétele elvetett és a bizott-ság indítványa fogadtatott el.

Beszélgetés Gambettával.

A „Standard“ egyik levelezője bővebb tudósítást ír Gambettával tartott beszélgetéséről Párisban. Azon kérdésre, hogy miért nem lépett fel nyilvánosan a com-mune ellen, így felelt Gambetta: „Gondoljon ön azon helyzetre, melybe febr. 5-én jutottam. Beadtam lemon-dásomat és csak magán ember voltam. A nehéz gondok és hosszas fáradoalmak által kimerülve, San-Sebastianba mentem Spanyolországba, hol 5 hóig csak egészségem helyreállítására fordítottam gondot, a halászköz között éltém és a nap nagyobb részét a tengerparton töltöttem el. Szándékomb volt lelépni a politikai pályáról és ma-gamat más iparos pályára adni. Ekkor olvasám martius 22-dikén egy spanyol lapban a montmartrei esemény-keket és a párisi lázadást. Mindig az volt meggyőződésem, és most is az, hogy ezen szerencsétlenségek okait J. Favre, J. Simon, Picardra és Eerryre kell visszavinni. Ők keserü gyűlöletet tápláltak Páris ellen, melynek febr. hóban ezen urak kormányával elégedetlenségét fejezte ki. Nem levén képesek, hogy nehéz conjuncturák között eredményt nyel működjenek, e balga politikusok rendza-varásba kerestek okokat, hogy alkalmuk legyen Párison boszút állni. Páris megalázása náluk elhatározott tény volt és Thierst is magukkal ragadták. Párist a kormány ott hagyta és a kommunisták kerekedtek felül. Miként várhatta ön, hogy én, ki oly messze voltam, részt ve-gyek ezen ügyben? Ha belügyér vagyok Párisban a vá-rosházán helyezkedtem volna el; minden jó polgárt segítségemre hívtam volna föl és megkísértem volna Páris és Versailles között egyetértést hozni létre.

De távolléteimben nem bírtam eszközölni a cselek-vésre. Egy levél tölem mit sem használt volna. A válasz ez lett volna: „Jöjjön és vessen véget ezen borzasztó dolgoknak. Miért nem jön? Ez időben már késő volt erre gondolni. Ily pillanatokban a helyszínen kell működni.“

A választásokról ezeket mondá Gambetta: „Meg-választatásom Párisban nagy meglepésemre szolgál, mert feleletül szolgál azon gyanúsításokra, melyekkel távolléteim alatt elhalmoztattam. És kérem tekintetbe venni, hogy egyetlen lap sem kelt védelmemre. Én 115,000 szavazatot kaptam, dacára, hogy az előbbi hozzá-m szitók közül 60,000-en megfosztattak választási joguktól. Azonkívül a vidéken számos politikai és sze-mélyes barátom választatott meg. Előbbi államtikárom, kormányom alatti számos maire és praefect, Faidherbe és Juarez, általam kinevezett tábornokok, mind szava-zattöbbséget kaptak. Ez eléggé bizonyítja, hogy Fran-cziaországban sohasem itélik el azon embert, ki népének

hatalma és sorsában bizik és hogy a köztársaság Fran-cziaországban sokkal szilárdabban áll, mint előbb hinn lehetett volna. Mi most a mérsékelt köztársaság alapjait akarjuk letenni, mely az országnak biztonsága leend.

Beszélgetésünk folyamába — folytatja a levelező — Gambetta előadta programját a jövőre nézve. Fialtal lelkesedéssel és félreismerhetlen bensőséggel beszélt azon reformokról, melyeket javasolni szándékszik. „Francia-oroszátot katonáivá kell tennünk, a népet nevelnünk és lerontanunk azon korlátokat, melyek a társadalom kü-lönböző osztályait elválasztják.

Szóval a hazafiság politikáját kell behoznunk, ebben minden pártok segítségét kell nyújtaniok, ha Franciaország érdekeit a kicsinyes magánérdek főlé helyezni akarják.

Nyílt levél.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Mily lábon áll Kolozsvár belvárosi utcáiban a személybátorság, erről kívánok egy remek példát el-mondani. Vasárnap, jul. 9-n d. e. 8 óra tájt a Párisutczán végighaladva, m. kir. bány. irnok Molnár András szidál-mas szavakkal reám békésen haladó polgárra rontott, oly vágást mért fokosával homlokomra, hogy ha azt karom-mal véletlenül felfogni nem sikerül, ma be lehetne je-gyezni a város kronikájába azt is, hogy „Peielle Gyula a belváros utcáiban fényes nappal agyonütöttem.“ vértől ellepetten azonnal jelentést tettem a rendőrség-nél, s bár ma már ötödik napja ez életem ellen elkövetett merényletnek, a bűnös utonálló még meg sem idéztetett. Először azt mondták: nem lehet, mert vasárnap van, tehát agyba-főbe verni valakit lehet e napon is, de bűnös befogni nem. Másodszor azt mondták: nem lehet, mert a bűnös fia halálos beteg; tehát a ki másra halálos csapást mér, az iránt a rendőrség első kötelességének tartja kíméletet tanusítani; harmadszor aztán kiderült, hogy a bűnös elűnt a városról, s így várni akarnak — nagy bölesen — reá, mig önként majd visszajön. Ez a tényállás, melyet a napi sajtó utján nyilvánosságra hozni akartam, azon kérdést intézvé a m. kir. belügy-miniszterhez és az erdélyi kir. biztossághoz: van-e tudomásuk arról, hogy ily esetek Kolozsvár városá-ban előfordulnak? s ha van, minden egyes polgár kö-telessége-e saját életét nappal is revolverrel kezében védeni a veszett gonosz emberek ellen; mert a rendő-rség még a békés polgárt nyílt utczán életében megtá-madó bűnösre sem tud vagy nem akar kezet tenni; talán azért, mert véletlenül nem lettem áldozata azon halálos csapásnak, melyet a Párisutczá lakóinak szemeláttára mért reám egy magyar kir. bányászati irnok Molnár András. Midőn a személybátorság ellen intézett eme pá-ratlan merénylet leírásának felvételére t. szerkesztő urat kérem, tisztelettel maradtam

alázatos szolgálja
Peielle Gyula.*

*) A „Magyar Polgár“ a „Kelet“, ugy a pesti napi lapok t. szerkesztőt tisztelettel kérem a „Nyílt-levelem“ be-cses lapjokban felvételére, meglevén győződve, hogy a napi sajtó leghivatottabb óre az egyéni szabadságnak, mely-nek első feltétele a személybátorság, de leghivatottabb os-torozója is a hatóságok menthellen hanyagságának. P. Gy.

egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhatom.

Öszinté hálával és teljes tisztelettel
Bréhan marquisé.

Táplálóból levén a húsnál, a Revalsziére felnőttek-nél és gyermekeknel 50-szer behozza árát gyógyszer-ek szemben.

1 1/2 fontos bádóg szelencékben 1 frt. 50 kr.
1 1/2 frt. 50 kr., 2 1/2 frt. 50 kr., 5 1/2 frt. 10 frt.,
12 1/2 frt. 20 frt., 24 36 frt.

Revalsziére csokoládé poralak- és táblákban:
12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt.
288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében Pesten Törököl, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr győgytárában bel-monostorutczá a Redoute során. Továbbá: Kronstádtor József urnál kül-monostorutczá 134 sz., bel-monostorutczá 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden vá-rospan jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

(93)

15—*

Előpataki ásványviz.

Több évi tapasztalat azt tanította, hogy a február és márczius havakban töltött víz eredeti jóságát és oldó erejét sokkalta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért úgy intézkedtem, hogy f. év fe-bruár és márczius havaiban a főkutból tiszta új üvegekbe, javított dugaszolással annyi víz és úgy töltessék, hogy a víz minősége iránt minden igénynek elég legyen téve és minden megren-deles a leggyorsabban teljesíthetessék.

Lehető hamisítások kikerülése czéljából a raktárból kikerülő üvegek czink-kupakkal vannak ellátva, melyen köriratban kinymott betűkkel ezavak: „Előpatak Dr. Otrobán“, középen pedig „1871“ olvashatók. Továbbá örömemre válik tudathatnom, miszerint a tava-lyi árakat, az idén tetemesen leszállíthatom és az által ezen jó hatása viznek élvezhetését köny-nebbíthetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tar-talmazó ládának ára az idén csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó 7 frt. és a kö-zönség kényelmére ujabban készült 25 nagy üveget tartalmazó ládának ára 4 frt. Egyuttal ajánlom a felügyeletem alatt készült ugy nevezett, Előpataki hajtó pezsgő porokat is melyeknek főraktára Brassóban Száva Gerő urnak a „Koronához“ címzett gyógyszerárában van.

Dr. Otrobán Nándor.

(203)

V. Beküldetett.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revalsziére du Barry által Londonból, a mely gyermekeknel és felnőtteknél 50-szer megtaka-rija a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Gyógy. sz. 64.210.

1871. évi 271. akad. sz. 2-3 (210) Pályázat segéd tanári állomásra.

A selmeczi magy. kir. bányászati és erdészeti akadémián a bányamivelés, ércz előkészítés és bányamértani tanszéknel a X-ik díjosztályba sorozott segédtanári állomás jött üresedésbe mely 600 forint három évi megfelelő szolgálat után 700 frt évi fizetés és lakbérül az évi fizetés 10% élvezetével van összekötve.

A pályázók szolgálati és minősítvényi táblá-zattal okmányolt kérelmeiket melyekben jó er-deménytel végzett bányászakadémiai tanulma-nyaik a bányamivelésben, érczértéktésben, a bányamérésben és térképezésben szerzett gya-korlati ismereteik, továbbá képességük a gya-korlati mértan magyar nyelven előadására hi-telesen kimutatandók — augusztus 31-ig a sel-meczi magy. kir. bányászati és erdészeti aka-démia igazgatóságánál nyújtásák be.

A magy. kir. bányászati és erdészeti aka-démia igazgatóságától
Selmeczbányán, 1871. évi július hó 3-n.

Galéne-befücskendezés.

Gyógyit fájdalom nélkül 3 nap alatt minden húgycső-kifolyást, ugy most keletkezőt, valamint kifejtett és egé-szen idültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos. Bécs, Bäckerstrasse 12. sz.

Egy üveg ára használati utasítás mellé 3 frt. 70 kr.

Kapható Pesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál.

(167) 9—24

6.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta bor-zasztó állapotban voltam, elsoványodtam, s kínlódtam. Nem valék képes irni vagy olvasni; minden izom resz-kelett testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen idegizásban tartott, mely ide oda üzött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig buskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyításomba, de bajaimat nem enyhíté. Teljes kétségbeesésben megkísértem önnek Revalsziére du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalsziére legnagyobb dicsőretet érdemel, visszaadta tökéletesen

Nápoly, 17. april 1862.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólirt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálog-kölcsön-intézetnél elzálogosított s folyó évi június hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az I. osztályu tárgyak, u. m. ruhanemük, háziesszközök, áruk stb. árverezése lesz

folyó évi augusztus 7-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-nemük, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi augusztus 10-én.

Az árverezések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelemztetés! A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alka-lommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, július 1-én 1871.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

12—* (176)

Uj és kijátszott

ZONGORÁK

a legjobb bécsi firmáktól, kezesség mel-lé a bécsi árban kaphatók

TRISKA FERENCZ.

zongorakereskedőnél

hid-utczá 315 szám.

Kiigazításokat alaposan végez, méltányos árért, kezeskedvén azok tartosságairól.

2—2

Haszonbéri hirdetmény.

A kolozsvári ev. ref. főtanodának Ajtoni bir-toka, az arányosított korecsoma joggal, és más lehető javadalmakkal együtt, a jövő 1872-ik évi ápril 24-dik aapjától kezdve hat egymás-után következő évekre kellő biztosíték mellett árverés útján haszonbérbe adandó; — az ár-verés leszden idei augusztus 1-50 napján d. u. 3 órakor bel-farkasutczában 53. számú ház-nál, hol a feltételeket addig is megláthatni. — A fel-kiáltási ár kétezer frt. o. é. leszden, — a kivenni

(208)

Ny. Gáman János örökösainél Kolozsvárt.